

Aspaldi onetan amaika asmakizun erabilii dituzte teologilariak Eleizatik kanpo iltzen diranak zeruratzen diran ala ez garbitu naiez. Bataio gabe iltzen diran aurrak jarri dizkiete, ala ere, korapillorik aundienak.

Arlo au gaur zertan dan azaltzea da nere asmoa.

Bataioa zeruratzeko nai ta naiezkoa; Jaungoikoak gizon guztiak zeruratu nai; Nola egi biok bateratu ta ezkondu?

BATAIATU

GABEKO AURRAK... ZERURA?

I

Bataioa bearrezkoa zale zeruratzeko bai ezaguera dutenai, bai ez dutenai. Guztiok dakigu Jaungoikoaren aurrean gizonak daukan zuzentasuna, ez dula berez merezi; Kristo Gurutz-iltzatuak irabazi dio. Eta Jesukristok bere irabaziak gizonai ezartzeko, Sakramentuak irasi zitun. Eta Sakramentu ate bezela Bataioa jarri zun.

Bataioa bear-bearrezkoa dala zeruratzeko agiriko gauza da: "Zin-zifnez dasaizut, urtatik eta Atsetik yayo ezik Jainkoaren jaurreirian iñor ezin sartu diteke" (Jn. 3, 5), Nikodemo'ri Jesus'ek esan zion. Be-

re ikasleai, berriz agindu au eman zien: "Zeru-lurretan al-izate guzia emana izan zait. Zoazte, beraz, ta erri guztiei irakazkiezute, Aitaren eta Semearen eta Goteunaren ize-nean bataiatuz, eta agindu dizuedan guztia betetzen erakutsiz" (Mt. 28, 18-19). Esan ere zien: "Zoazte lurbira osoan barna ta izaki guztiei Berri Ona irakazkiezute. Sifñetsi ta bataioa artu dukena, gaizkatuko da; sifñetsi ez dukena, ordea, gaiztetziko da".

Azkenerrako dut Paulo Donearen esana; askoren iritziz, danen artean indar aundienekoa: "Baifia Jaungoiko gure Jareigillearen biotz bera ta gizagifia ageri izan danean, ez

zuzenbidean guk egindako ezergatik, bere errukiagatik baño, jaregin gaitu, jaiotza berrirako bataioan Goteunez gu berritzen. Jesukristo gutre Jaregillearen bitartez Goteuna oparo ixuri baidigu, Aren eskerrez zindotuta, betiko biziaren jabetgai, uste dugunez, egin galtezan" (Tl. 3, 4-7).

Tertuliano, Origenes, Jerusalemdar Zirilo, Krisostomo, Ambrosio ta Agustín Eleiz-Gorasoak aipatutako itz oiei zer esan au billatzen die: Bataio gabe ez tala zeruratzerik. Bataioaren bitartez sartzen gerala Eleizan, Eleizaren atea baida Bataioa; eta Eleizatik kanpo ez dagola salbatzerik.

Sinistu bear dugun egia da Jesukristok Berak esan eta Eleiz Ama Doneak erakutsia; Florentsia'ko Batzar Nagusiak lenbizi eta Trentoko'ak gero erabakia: Ezaguera dutenentzat eta ez dutenentzat zeruratze nai ta naiezkoa dala bataioa, alegia (D. 796, t. a.).

II

Jaungoikoak guztien salbazioa nai du. Ba-dakigu Jaungoikoak nai osooan betetzen dala. Jaungoikoaren esku dago egon gizonaren egimena ere. Baña Jaungoikoak norbere eskuan utzi du egimen au, nai dun bezela bakoitzak erabilli dezan. Orreगतिक Jaungoikoak gizon guztien salbazioa nai izan arren, asko galtzen dira, beren egimena gaizki erabilliaz

inpernurako bideak egiten dituztelako. Baña ezaguerarik gabe, ezer onik edo txarrik egin gabe iltzen diranentzaz zer esan? Beren errurik gabe, ezaguerara baño len iltzen diralarik, ezin ere bataio gogorik izan; alde ortatik ere erugabe dituzu.

Ta... asko dira orrela iltzen diranak. Jaungoikoak oien ere salbazioa nai du, noski. Salbatzeko bear dituzten bideak izango dituzte, beraz. Au ere sinistu bearrekoa.

Nola, baña, alkartu egi biok?

Asko izan dira —bakoitza bere bidetik— orretan alegindutakoak.

Teologilari batzuk, bi eratako bataio —urezkoa ta gurarizkoa— dirala bai, ta urezkoa artzerik ez dutenak gurarizkoa naikoa dutela digute. Aurrok, beraz, bizitzako azken-umean Jaungoikoak ematen dien argi bereziz bataio-guraria izan dezakete ta beste gabe zeruan sartu ditezke. Au da, itz gutxitan, Klee, Pacios López ta beste batzuk esaten dutena.

Nabarmenagoak dira Kaietano'k eta Laureng'e'k asmatutakoak. Auek ere, esan bearrik ez dago bataio-gabe iltzen diran aurrak zerura eraman naiak darabilzki bide berri billa. Egia: "Bataioa nai ta naiezkoa dalako"-ori albora utzi ta "gizon guztiak zeruratzeke Jaungoikoak duan benetako naiari" eusten diote.

Kayetano O.P. — 1534, Tomas Deunaren adirazle aipatua. Bere idazti bikaiñena: "Commentaria in

Summa S. Thomae". Emen dakar eskutartean darabilkigun onetzaz zerbait. 3 q. 68 a. 2 et 11. "Kristaue- en semeak bataiatu ez ditezkenean, zeruratu ditezke, gurasoen otoi- zta eta gurariak bide. Ez da au noiz- zean beingo gauza, noiznaiko Jau- naren legea baizik. Ba-zuan orta- rako arrazoirik, Aita Santu Grego- rio Doneak esaten duana bat, ta ez txiki-txikia bere uztez. Ara: "Orain bataioak animan sortzen di- tuan grazia, karakter edo kendu ezindako esaugarria eta abar, Je- sukristo etorri aurretik sinismenak sortzen zitun. Eta Itun zarreko si- nismenak zezakena, Itun berrikoak zergatik ez? Indar gutxiagokoa al da? Jesukristok, egia da, beste bi- de batzuk asmatu zizkigun, baina lenagokoak ezebatu gabe": Ez uste Legea edo Igarleak baztertze- ra etorri naizenik; lasatzera ez, betetzera bai etorri nator" (Mt. 5, 17). Orre- lakoak eraginda, eratu zuen Kaie- tanok 2'garren atalean dakarren iritzia. 11'garren atalean au dio: "Amaren sabelean iltzen di- ran aurrak zeruratu ditezke, urez- ko bataioa ezin artu izan arren, bere gurasoen nai ta guraria bide. Orrelakoetan gurasoak gurutza aurtxoari egin bear diote, Irutasun Santua aitortuaz, Aitaren eta Se- mearen eta Espiritu Santuaren ize- nean".

Kaietanon iritzi au etzan ondo artua izan; Trento'ko Batzar Nagu- sian, Eleiz-Guraso ta Teologilari as- kok gaitztetzi nai izan zuten. Do-

mekatarren ta Seripando'ren alegi- fiak batetik, Kaietano zana zala bestetik etzan kondenatua izan ba- ña etzioten ontzat artu ere. Atal au kendu egin zuten Batzarko gaie- tatik.

Teologariak ere etzioten arrera onik egin; aitzikit Vazkez ta Sua- rez'ek gogor egin zioten. Eleiz-Gu- rasoen aurka bait dijoa bere ira- kaskintza. Beste askoren artean ala Agustin Deunak zer dion: "Bataio- rik gabeko umeak illunpean argi- tzen dira". (De peccatorum meri- tis et remissione I, 1, c. 25). Ga- ñera Kaietanok legeari ematen dion adierazpena ez da egokia, berak asmatu ta naibezelakoa daño.

Laurence. Teologari onek 1952'ko "L'Annee Theologique Augustinien- ne" aldizkarian zabaldu zun gai onetzaz dotriña berezi bat.

M. Laurence'k, Kaietanok eta bes- te teologari batzuk bezela, egi on- tatik jotzen du: Jaunak **benetan** gizon **guztien** zalbazioa nai duala, **guztiena**, aurrena ere bai beraz. **Benetan**, orregaitik nai ta nai- ez bideak jarri bear. Bataio gabe ilt- zen diran umeak ere bideren bat dukete beraz.

Beste teologariak —Kaietano'k, Klee'ek eta abar— ez bezela, Lau- renge'k umeri eriotz ondorenean jartzen dizkie salbazio-bideak. Ez bait'dute betetzen bestean eriotz- aurretiko bideak, a) norberak egin bearreko gauza dalako, ta b) umeak, ezaguera gabeko diralarik,

bataio nairik ezin izan dezaketelako.

Auek alde batera utzi ta ara nola eratu digun Laurenge'k bere ustaria:

Pilosopi ta Teologiak erakusten digutena da, anima gorputzetik ateratzen danean, adimenak gorputzkiengandik ta Jaungoikoagandik dituan irudiak erabilliaz, ifundiko ta ifolazko eragozpenik gabe egiten dituala bere egikizunak.

Jakifekoa da ere bizitza onetan bakarrik irabazi genezakela zerua. Baña nundik dakigu ori bera dala jaiogabeko umei dagokiena?

Zerurako bidea bizitza da ta bizitzaz bat bukatzen da bide au. Umeak, jaio ezik ez dute zerurako biderik artzen. Nundik jo, biderik ez ba-dute? Nola galdu, artu ez duten biderik?

Orregaitik, ill ondoren dute jaiogabekoen animak askatasun osoz zerua edo inpernua aukeratzeko batarik onena.

Alperrikakoak izan dira Kayetano'k eta Laurenge'k asieran aita-tutako egi biak ezkontzeko egin dituzten alegiñak. Askorentzat bataioa nai ta naiezkoa ez dala esate-raño dijoaz daramaten bidetik, ta ori —jakiña— ezin diteke ontzat artu.

Ikusi degu Kayetano'ri, au dala-ta, Trento'ko Batzar Nagusian eman zioten jipoi ta astifaldia. Laurenge'ren ustaria sifausletzat

jotzen du M. Fernandez'ek (Revista de Teología, 1955, 271-292 or.).

Ba-dira ere, umeek beren eriotza, jatorrizko obenaren ordain dutela diotenak. Ara nola: Eriotza Adan'en obenagatik bakarrik etorri zan; jatorrizko obenean bakarrik iltzen diranei (aurrak) beren eriotzak in barkatzen zaie. Adan'ek oben egin zunean, Jaunak il-bearra ezarri zion kastiguz, eta umeak kastigu au beteta, zeruratzen dira.

Dana dala, gauza garbirik ezin atera. Bakar-bakarrik, bataioa nai ta naiezkoa dala eta Jaunak gizon guztien salbazioa nai dula. Egi bi auek alkartzea zailla benetan, ezifekoa —obeto esateko— ezkutuki bat baida. Ez da, beraz, arritzekoa gizonen asmakizunak gai sakon onetan argirik ezin egin izatea.

Jaunak bere kolkoan gorde digu gauza ori. Zer esanik ere etzuan. Zertarako? Alde aundirik etzetorkieken, aurrei, ori jakin edo ez; guri berriz, ori jakitetik letorkigukenen onura... jakin-miña besterik ez litzake.

Gure jakin-miñ ase ezifiak ondo artuko zizun ezkutuki orri buruz garbitasun apur bat. Poz-bide ala naigaberako, baño?

Dagon bezela ez ote dago gero ondoen, Jaungoikoaren eskuetan, alegia. Ona da, Altsua da ta... izango ditu Berak bakarrik dakizkian biderik asko.